

ΤΟ ΒΗΜΑ

Βιβλία + ιδέες

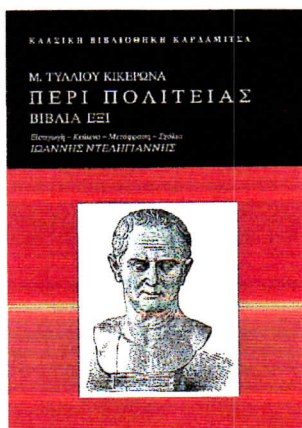

Οι πολιτικές ιδέες του Κικέρωνα στα ελληνικά

Η πρώτη πλήρης ελληνική έκδοση της Πολιτείας εικονογραφεί τις εσωτερικές ασυμμετρίες που καθόρισαν την παράδοση των κλασικών σπουδών στη νεότερη Ελλάδα

Κτηρομάρτιος Πασχάλης Μ.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 15/11/2015, 05:45 | ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ: 15/11/2015, 05:45

Μάρκου Τυλλίου Κικέρωνος

Περί Πολιτείας βιβλία έξι

Μετάφραση - Επιμέλεια Ιωάννης Ντελιγιάννης,

Εκδόσεις Καρδαμίτσα, 2015, Αθήνα,

σελ. 576, τιμή 35 ευρώ

Η πρώτη πλήρης ελληνική έκδοση της *Πολιτείας* του Μάρκου Τυλλίου Κικέρωνα συνιστά αναμφίλεκτα σημαντικό γεγονός για την παιδεία της χώρας και συγχρόνως εικονογραφεί τις εσωτερικές ασυμμετρίες που καθόρισαν την παράδοση των κλασικών σπουδών στη νεότερη Ελλάδα. Βεβαίως πρέπει να υπομνήσουμε ότι πολύ σύντομα μετά την αρχική έκδοση από

παλίμψηστο κώδικα της Αποστολικής Βιβλιοθήκης του Βατικανού από τον Angelo Mai το 1822, το κείμενο γνώρισε το 1839 την πρώτη και μόνη, αν και ελλιπή, ελληνική του εκδοχή σε μετάφραση του Βιάρου Καποδίστρια, αδελφού του κυβερνήτη. Εκτοτε όμως το κείμενο ξεχάστηκε και αγνοήθηκε εκτός από το τελικό έκτο βιβλίο, το «Ενύπνιον Σκιπίωνος», το οποίο όσοι μάθαμε κάποτε λατινικά ίσως να θυμόμαστε από τα σχολικά βιβλία. Κατά τα άλλα, το πολιτικό σύγγραμμα του Κικέρωνα αγνοείται στην παιδεία μας.

Αν αναλογιστεί κανείς τη σημασία του συνολικού έργου του Κικέρωνα στη διαχρονία της ευρωπαϊκής παιδείας θα εκτιμήσει αναλόγως τη σημασία της απουσίας αυτής από την πνευματική παράδοση του ελληνικού κράτους, του οποίου η ιδεολογία θεμελιώθηκε στην έξαρση της κλασικής παρακαταθήκης της Ελλάδος και στην επίμονη διεκδίκηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας της χώρας. Και όμως ο Κικέρων, ιδίως οι πολιτικές του ιδέες, των οποίων η σημασία υπήρξε όντως προσδιοριστική στην ανέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτικού στοχασμού, υπήρξε κατ' ουσίαν απών από την πολιτική παιδεία του σύγχρονου ελληνισμού. Αν εξαιρέσει κανείς μερικά πανεπιστημιακά συγγράμματα παλαιότερα, τη μετάφραση των ρητορικών λόγων του Κικέρωνα από τον Κωνσταντίνο Τσάτσο και την επιστημονική συνεισφορά του σπουδαίου έλληνα λατινιστή του 20ού αιώνα, του καθηγητή Κωνσταντίνου Γρολλίου, η ενασχόληση με τον Κικέρωνα παρέμεινε μάλλον σποραδική στον ορίζοντα του πνευματικού ελληνισμού. Η απουσία

